26 juli 2020 – Grote Kerk, ds. Bert Schüssler
1 Koningen 3, 5-12 / Mattheus 13, 44-52

Het is zeven uur in de ochtend. NL VLAG
Ik loop met mijn rugzakje, in de vroegte van de tropenochtend, over de zandweg van ons huis richting Palmentuin, richting school.
Paramaribo, 1960.
Iedere ochtend staat het kind van toen met verwondering toe te kijken hoe twee soldaten van de militaire politie bij het Paleis van de Gouverneur de vlag van het koninkrijk hijsen.
Drie kleuren in de mast, een groet met de rechterhand aan de witte helm, gerechte ruggen.
De dag kan beginnen in de toenmalige kolonie van het Koninkrijk der Nederlanden.

Het is zeven uur in de ochtend. GEBEDSKLEED
Sam en Moos lopen in de vroegte van de nieuwe dag naar de synagoge.
In Amsterdam Buitenveldert, New York, Jeruzalem of Paramaribo.
Het ochtendgebed wordt gezegd.
Een Psalm, het loflied van de doortocht door de zee en het Shema Israel – "Hoor Israël, de HEER, onze God, de HEER is Een".
'Waarom is dit?', vroeg ik in Nes Ammim eens aan een rabbijn.
'Het Shema?'
'Ja, het "Hoor Israël", iedere dag van de week. Als een belijdenis, een statement. Waarom?'
'Met het zeggen van "Hoor Israël, de HEER onze God, de HEER is Een", hijsen wij als het ware de vlag van het koninkrijk van God.
De dag kan beginnen.
Hoor Israël.'

Het is zeven uur in de ochtend. VLAGGETJE
Die andere nacht zag ik Neowise.
Ik zeg mijn gebeden thuis.

Dit is mijn vlaggetje.
Ik doe maar met de grote jongens en meisjes mee. De geloofshelden van weleer.
‘God, hier ben ik’.
De dag kan beginnen.

‘Schenk uw dienaar een opmerkzame geest’, citeerde ik vanmorgen koning Salomo.
Vond ik een mooie tekst.

Hiermee is de richting van mijn dag bepaald, mijn mind-set uitgesproken.

Voor het goede verstaan:
Zo begint mijn dag.
Gaandeweg merk ik bijna dagelijks weer dat het leven complexer is dan een enkel gebed en mijn oprechte mind-set.
Onderweg door de dag ervaar ik dilemma’s, mijn karakterstuwing tussen aardig en onaardig, En merk iedere keer weer hoe ingewikkeld ‘goed en verantwoord leven’ soms is.

Toch zal ik niet nalaten te denken:
Uw koninkrijk kome.

Hier ben ik.
Want ik geloof, ik weet, ik ben er van overtuigd dat een mens partner is van dat koninkrijk van God.
De een bouwt een paleis, de ander legt een straat aan. Als de stad voltooid is, komt de Messias.
Ik voel me vaak een stratenmaker.
Op m’n knieën begaanbare wegen scheppen.
Met Bram Vermeulen een steen verleggen.
En, met het vertrouwen van alle eeuwen, met de aanmoediging van Mozes en Jezus, de toekomst menselijk maken.

Koning van de wereld.
Onze Vader die in de hemelen zijt.
Uw koninkrijk kome.
‘Avinu malkeinu’, zoals Barbra Streisand het zong.
‘Onze Vader, onze Koning’.

Bij een koning hoort een koninkrijk.
Bij een koninkrijk hoort een vlag.
Bij een koninkrijk horen mensen.
Bij een koninkrijk hoort een grondwet.
Bij een koninkrijk horen de rechten van de mens.

Over God kunnen wij mensen niet anders dan spreken in beelden.
Hij is te groot voor ons begrip.
Ontstijgt onze poging Hem in woorden vatten,
Hem daarmee vast te leggen.
Poëzie komt soms in de buurt.
Die psalm, dat lied, dat ene woord dat het houdt;
dat eeuwiglijk zal duren (Henriette Roland Holst, Dit ene weten wij)

Muziek raakt soms net die mysterieuze toon die blijft hangen tussen twijfel en weten, tussen jubel en jammer, tussen loslaten en vasthouden, tussen verzet en overgave.

Dus, om het met beelden te zeggen,
- wat kunnen wij anders -,
iets over God, en het goede, liefdevolle, rechtvaardige, ontfermende, barmhartige, vermanende, verheffende, intieme, helpende, hoopgevende, inspirerende, persoonlijke, vertrouwde, soevereine, reddende, machtige, mysterie dat Ik-zal-er-zijn is, hebben de oude geschriften de heilige Geest als duif laten vliegen, God met een koning vergeleken,
en in Jezus zijn Gelaat zichtbaar gemaakt.

Zo werd God genoemd in mensentaal: koning.
Een beeld.
En Zijn bereik – een koninkrijk.

Het Koninkrijk van God.
Wie meent dat het met kruistochten in Jeruzalem geplant kan worden;
Wie meent dat het met geweld in Münster gevestigd kan worden;
Wie meent dat het met gewelddadige massabekeringen gepaard mag gaan;
Wie meent dat het gebouwd moet worden op fundamentalisme is een extremist.

Jezus gebruikt drie beelden.
Drie voorbeelden om een hint te geven waarmee het Koninkrijk van de hemel vergeleken kan worden.

Het is als een schat. (Spreuken 2,4)
Verborgen in een akker
Het is als een parel.
Verborgen, ergens, zeker weten.

Maar, let op! het gaat in de gelijkenis primair over de mens die die schat in z'n bezit wil krijgen.
De een verkoopt z'n alles en koopt de hele akker, met schat.
Een ander verkoopt z'n alles om die parel te kunnen kopen.
Zij hadden er dus nogal wat voor over.
En dat sleepnet?
Haal maar naar boven – alles wat te vinden is.

Maar, wat maakt dat Koninkrijk van de hemel nou zo bijzonder dat het verlangen ernaar zo groot is?

Het Koninkrijk van de hemel geeft een mooi uitzicht op later, op de hemel, op die werkelijkheid die steeds meeschuift met het klimmen van onze jaren en waar we geen scherp beeld van hebben tot we er aankomen.

En dan zal het waarschijnlijk, mogelijk ons grootste idee van vrede, rust en goddelijke nabijheid overtreffen.
Hier stop ik.
Vanaf dit punt moeten dichters het overnemen, en componisten.
Alleen zij kunnen in de buurt komen van die gelukzaligheid.

Goed, Koninkrijk van de hemel is hiernamaals.
Ja, dat is het wel, maar nog meer is het hiernumaals.

En omdat het ook, en wel degelijk, hiernumaals is, zoeken we naar de kernmerken van dat koninkrijk.

Vergis ik mij nou als ik vanuit de bijbelverhalen voortdurend het idee moet krijgen dat mensen ertoe doen.

Vrouwen, mannen, kinderen.
Gezonde jongeren en kwetsbare ouderen.
Zij die het coronavirus in milde vorm krijgen en zij die het zwaar en levensbedreigend krijgen.
Dat een zwarte huidskleur ertoe doet.
En een rode en een gele.
En zelfs een witte die bij emotie rood kleurt, bij kou blauw uitslaat, bij ziekte geel wordt, bij veel zon verbruint en bij gebrek aan zon asgrauw is.
Dat een arme, een weduwe, een wees recht op recht heeft.
Dat er sociale voorzieningen zijn voor wie het niet trekt.

Vergis ik me nou echt als ik vanuit de bijbelverhalen de indruk krijgen moet dat mensen gelijkwaardig zijn, dat de ene mens om heeft te zien naar de andere.
Je naaste, je naaste, je naaste en jijzelf.

Dat het zo triest en verwerpelijk is dat iemand door corona niet naar zijn werk kan, zijn baan verliest en omdat hij zijn baan verliest geen ziektekostenverzekering meer heeft, en zich dus niet ziek meldt en daarmee anderen ziek maakt die in dezelfde hopeloze, meedogenloze spiraal terecht komen van staten waar de ongelijkheid tussen mensen een systeem geworden is.
De dodelijke wurggreep van het vetgemeste kapitalistische individualisme.

Zo niet in het Koninkrijk van God!
Daar wil je bij horen.

Daar wil je bij horen, omdat daar de liefde regeert, de ontferming, de aanraking, de heling, de aandacht, de helpende hand.
Omdat daar de vraag gesteld wordt:
'Hoe gaat het met je?'
Omdat daar zwarte dominees een droom hebben 'that one day …'.
Omdat daar profeten en apostelen vergezichten schetsen van recht en gerechtigheid, vrede en welzijn. En engelen 'Vrede op aarde…' zingen.
'In mensen een plezier!'

Omdat daar deze regel geldt:
Een niet jood kwam eens bij rabbi Shammai en zei: "Ik zal me bekeren als u, in de tijd dat ik op een been kan staan, mij de gehele Torah kunt leren".
Shammai duwde de niet-jood met de meetlat in zijn hand weg.
Waarop hij naar rabbi Hillel ging en dezelfde vraag stelde. Deze antwoordde: "Wat hatelijk is voor jou, doe dat je naaste niet aan. Dat is de gehele Torah. De rest is slechts een commentaar. Ga heen en studeer". (Talmud, Shabbat 31a,6)

Of, om het met een zeker zo bekende tijdgenoot van Hillel en Shammai te zeggen: “Dus alles wat jij wilt dat de mensen voor jou doen, doe dat ook voor hen”. Dat was Jezus, die eraan toevoegde: “dat is de Wet en de Profeten”. (Mattheus 7,12)

Daar wil je bij horen.
Bij die club.
Waarvan een grote, belangrijke koning als antwoord op Gods aanbod ‘Vraag, wat zal ik je geven?’, antwoordde:
‘Schenk uw dienaar een opmerkzame geest’.
De koning als dienaar.
Een koning als stratenmaker die de weg van het Koninkrijk aanlegt. Een bestuurder die een steen verlegt.
Een opmerkzame geest opdat ik besturen kan.
Een opmerkzame geest opdat ik onderscheid maken kan tussen goed en kwaad.

Van dat koninkrijk wil je burger zijn.
Waar Jezus, - liefde, aandacht, zorg, aanraking en ontferming tot de dood erop volgt -, gewone mensen leert, laat voelen en doet zien wat de schat van het Koninkrijk van de hemel is.
Die scht wil je.
En als de mensenrechten van het Koninkrijk der hemelen met voeten getreden worden, sta je met King, met Romero, met Tutu, met Bonhoeffer, met Jezus en met Jesaja op.

Oosterhuis schreef dat zo mooi, na de moord op Allende: *Ik zal in mijn huis niet wonen,*
ik zal mijn ogen niet dichtdoen,
ik zal niet rusten, geen ogenblik,
ik mag versmachten van dorst,
tot ik gevonden heb:
een plek waar de doden leven,
de plaats waar recht wordt gedaan
aan de verworpenen der aarde. *(Lied 999)*

Jullie zongen zo mooi daarnet.

En wij zeiden het daarnet zo mooi.
Dit: *Wat vraagt de Heer nog meer van ons*
dan dat wij recht doen en trouw zijn
en wandelen op zijn weg? *(Lied 992)*

Wat ongelofelijk trouw dat u vanmorgen thuis
wéér meekijkt en meeluistert. Wij houden van u.
Wat ongelofelijk fijn dat u er vandaag bent.
Hier in dit huis.
Op gepaste afstand van elkaar.
Zonder samen te zingen.
Wat fijn om u weer te zien.
Om te weten dat u er bent en elkaar te vragen:
'Hoe gaat het met je?'

Om opnieuw bevestigd te worden,
als geloofsgemeenschap van Jezus:
U bent mens van Gods Koninkrijk!

Wees sterk en houd moed.

Neowise deed onze planeet aan.
Een gezant uit de ruimte.
4.5 miljard jaar oud.
Over 7000 jaar is hij er weer.
(Govert Schilling allesoversterrenkunde.nl)

En ondertussen:
Ondertussen is onze dagelijkse toewijding aan de
Heer van hemel en aarde als het hijsen van de
vlag van de vlag van Gods Koninkrijk.
Drie groeten, de rug rechten.
En dan de houding van de koning:
De laatsten worden de eersten,
wie knielde krijgt een troon,
de knechten mogen heersen,
de dienaar heet een zoon.

Moge het zo zijn.